

ΤΟ ΨΗΦΙΔΩΤΟ ΤΗΣ ΑΙΓΙΝΑΣ

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ
ΑΡΧΑΙΑΣ ΣΥΝΑΓΩΓΗΣ

THE MOSAIC OF AEGINA

THE HISTORY OF
THE ANCIENT SYNAGOGUE

ΕΓΚΑΙΝΙΑ Έκθεσης
Τετάρτη 7 Αυγούστου 8μμ
Αρχαιολογικό Μουσείο Αίγινας

Ομιλητές στην εκδήλωση:

Δρ. Στέλλα Χρυσουλάκη
Εφορεία Αρχαιοτήτων Πειραιά και Νήσων

Δρ. Ηλίας Μεσσίνας
Αρχιτέκτονας και Επιμελητής

Υβέτ Ναχμία Μεσσίνια
Συντονίστρια των Φίλων του Ψηφιδωτού

Η έκθεση θα παραμείνει ανοιχτή
7-24 Αυγούστου 2019 / Ώρες μουσείου

EXHIBITION Opening
Wednesday 7 August 8 pm
Archaeological Museum of Aegina

Speakers at the event:

Dr. Stella Chrysoulaki
Eforate of Pireaus and the Islands

Dr. Elias Messinas
Architect and Curator

Yvette Nahmia Messinas
Coordinator of the Friends of the Mosaic

The exhibition will remain open
7-24 August 2019 / Museum hours

Διοργάνωση / Organizer

Σε συνεργασία / In cooperation

Υπό την αιγίδα / Under the auspices

Χορηγοί επικοινωνίας / Press partners

Η Ανακάλυψη του Ψηφιδωτού

(1829-1932)

Το ψηφιδωτό ανακαλύφθηκε από το γερμανό αρχαιολόγο Ludwig Ross (1806-1859) το 1829 στη θέση πίσω από το ξενοδοχείο Αύρα. Ο Ross ήταν καθηγητής αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών που ίδρυσε ο βασιλιάς Όθωνας.

Στην ανασκαφή βρέθηκαν οι τοίχοι ενός παραλληλόγραμμου κτιρίου το πάτωμά του οποίου ήταν καλυμμένο από ψηφίδες σε γεωμετρικά σχέδια.

Το ψηφιδωτό καλύφθηκε για να προστατευτεί, ενώ μελετήθηκε ξανά αργότερα από τους H. Thiersch (1901), A. Furtwangler (1904), E. L. Sukenik (1928) και F.G. Welter και B. Mazur (1932). Οι εργασίες ολοκληρώθηκαν από την Ελληνική Αρχαιολογική Υπηρεσία.

Το ψηφιδωτό το 1928 στην περιοχή του Ξενοδοχείου Αύρα.
Πηγή: Αρχαιολογικό Ινστιτούτο, Εβραϊκό Πανεπιστήμιο της Ιερουσαλήμ

The mosaic in 1928 at the site of Avra Hotel.
Courtesy: Institute of Archaeology, Hebrew University of Jerusalem

The Discovery of the Mosaic

(1829-1932)

Θέση που
βρέθηκε το
ψηφιδωτό

Κρυπτός
Λιμένας

Σημερινή
θέση του
ψηφιδωτού

Αρχαιολογικό
Μουσείο

Κολώνα

Location
the mosaic
was found

Hidden
Port

Present
location of
the mosaic

Archaeological
Museum

Kolona site

Αεροφωτογραφία: Βαγγέλης Κοσμάς Aerial photograph: Vangelis Kosmas

The mosaic was discovered by the German archaeologist Ludwig Ross (1806-1859) in 1829 behind Avra Hotel. Ross was the first professor of archaeology at the University of Athens established by King Otto.

The excavation revealed a rectangular building with a richly decorated mosaic. The mosaic was covered to be protected, and was later studied again by H. Thiersch (1901), A. Furtwangler (1904), E. L. Sukenik (1928), and F.G. Welter and B. Mazur (1932). The works were completed by the Greek Archaeological Service.

Η Ανακάλυψη του Ψηφιδωτού

(1829-1932)

Ο αρχαιολόγος Eleazar Lipo Sukenik (1889-1953) (καθιστός) το 1928 στην περιοχή του ξενοδοχείου Αύρα όπου βρέθηκε το ψηφιδωτό.

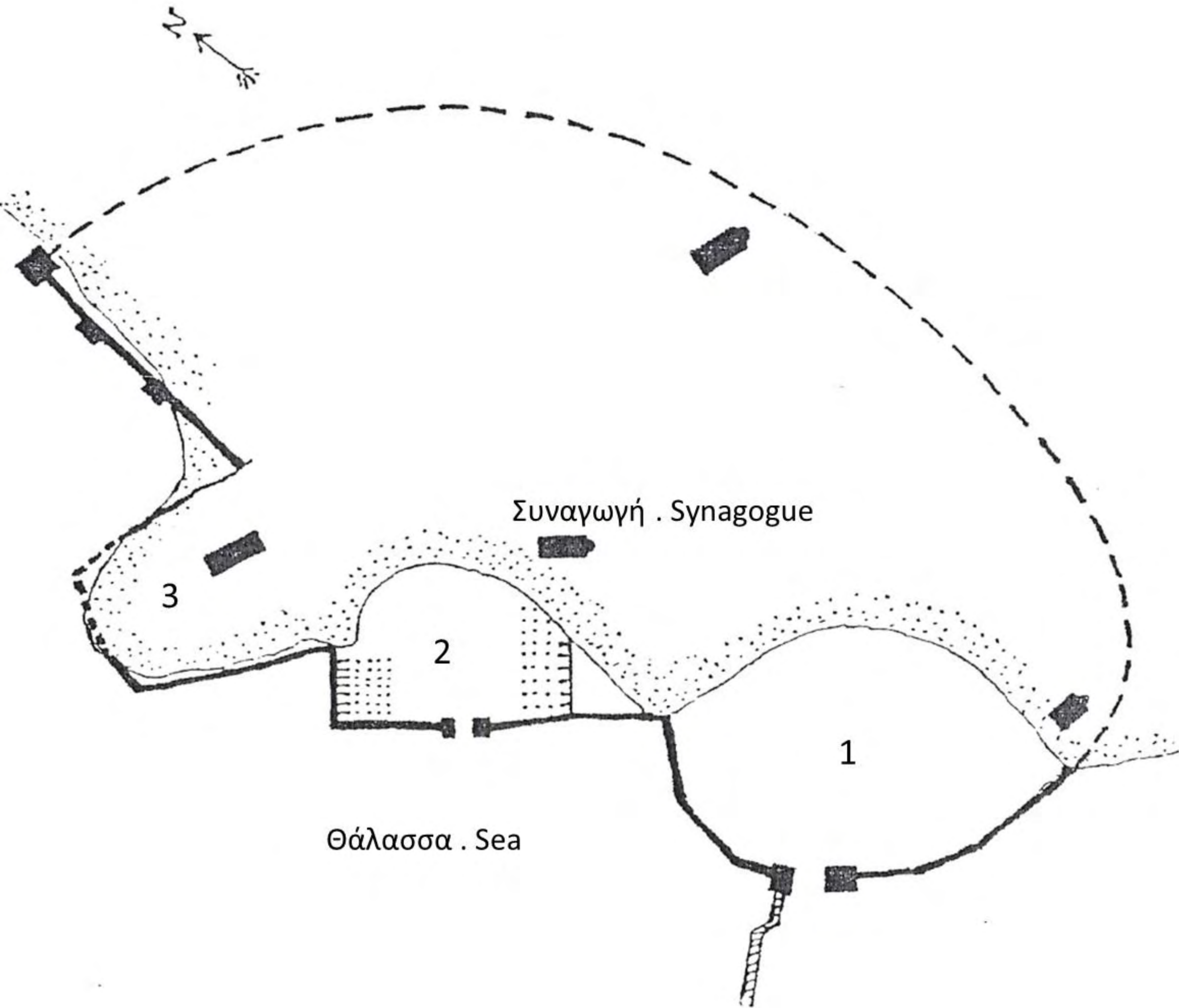
Πηγή:
Αρχαιολογικό Ινστιτούτο, Εβραϊκό Πανεπιστήμιο της Ιερουσαλήμ

1. Εμπορικό Λιμάνι

2. Πολεμικό Λιμάνι (Κρυπτός Λιμένας)

3. Ναός του Απόλλωνα (Κολώνα)

Δημοσιεύθηκε στη Mazur, B. *Studies on Jewry in Greece*. Athens, Hestia Printing Office, 1935

1. Commercial Port

2. Naval Port (Hidden Port)

3. Apollo Temple (Kolona)

Published in Mazur, B. *Studies on Jewry in Greece*. Athens, Hestia Printing Office, 1935

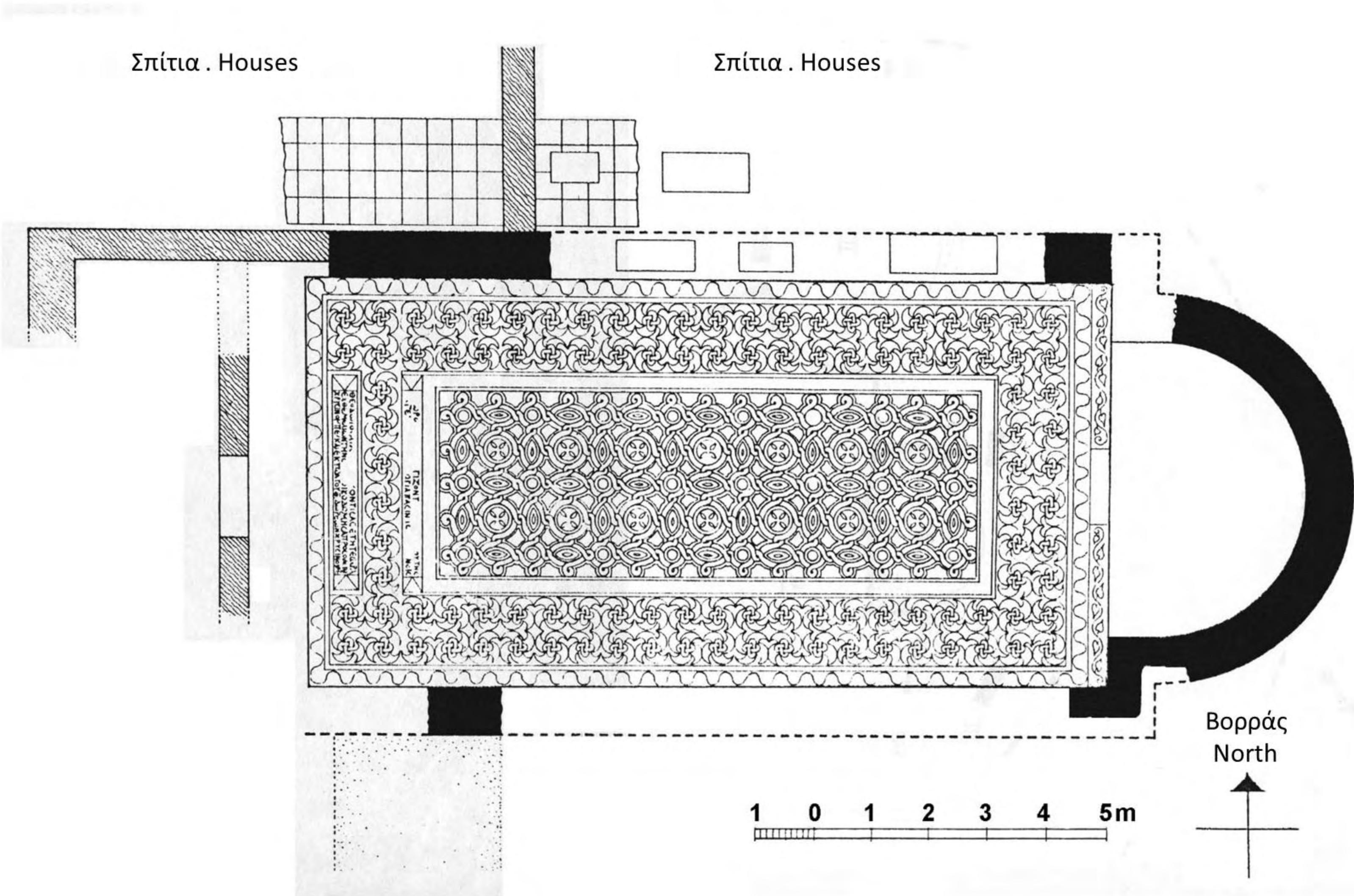

The Discovery of the Mosaic

(1829-1932)

Archaeologist Eleazar Lipo Sukenik (1889-1953) (seated) in 1928 at the site of Avra hotel where the mosaic was discovered.

Courtesy: Institute of Archaeology, Hebrew University of Jerusalem

Η κάτοψη της συναγωγής της Αίγινας με αναπαράσταση του ψηφιδωτού, όπως αποτυπώθηκε και δημοσιεύθηκε από την Belle Mazur στο *Studies on Jewry in Greece*. Athens, Hestia Printing Office, 1935.

The floor plan of the synagogue of Aegina, with a reconstruction of the mosaic, as surveyed and published by Belle Mazur in *Studies on Jewry in Greece*. Athens, Hestia Printing Office, 1935.

Η Ιστορία της Συναγωγής

Η παρουσία των Εβραίων στην Ελλάδα ξεκινάει, σύμφωνα με ορισμένες γραπτές μαρτυρίες πριν από περισσότερα από 2.000 χρόνια, την εποχή που ο Μέγας Αλέξανδρος ενώνει την Ανατολή με τη Δύση. Κατά τον ιστορικό Στράβωνα, υπήρχαν στην Ελλάδα οργανωμένες εβραϊκές κοινότητες στις περισσότερες μεγάλες ελληνικές πόλεις, ήδη από τον 1^ο αιώνα π.Χ. Ο Απόστολος Παύλος επισκέφθηκε και κήρυξε από το 49 μέχρι το 52 μ.Χ. στις συναγωγές των Φιλιππων, της Θεσσαλονίκης της Βέροιας, της Αθήνας και της Κορίνθου.

Η παλαιότερη συναγωγή που έχει ανασκαφεί στην Ελλάδα θεωρείται αυτή της Αίγινας που χρονολογείται από τον 1^ο αιώνα π.Χ. και βρέθηκε από το τη Γαλλική Αρχαιολογική Σχολή το 1912-13. Ο εβραϊκός χαρακτήρας του κτιρίου αμφισβητήθηκε.

Η μόνη πρόιμη συναγωγή για την οποία υπάρχει συμφωνία στην Ελλάδα είναι αυτή της Αίγινας χάρις σε δύο επιγραφές στα ελληνικά στην είσοδο. Οι επιγραφές αναφέρονται στην ανέγερση της συναγωγής από δωρεές από τον Θεόδωρο Αρχισυναγωγό. Η συναγωγή εντοπίστηκε το 1829. Το ψηφιδωτό έχει χρονολογηθεί στον 4^ο αιώνα μ.Χ. παρέμεινε δε σε χρήση μέχρι τον 7^ο αιώνα μ.Χ.

Η εβραϊκή κοινότητα της Αίγινας ήταν *Ρωμανιώτες* - δηλαδή, ελληνόφωνη κοινότητα που ιδρύθηκε κατά την αρχαιότητα, πολύ πριν την άφιξη των *Σεφαραδιτών* Εβραίων που διώχθηκαν από την Ισπανία το 1492. Κατά τις δημοσιευμένες πηγές, η κοινότητα ασχολείτο με την βαφή υφασμάτων και τη βυρσοδεψία. Από την τεχνοτροπία και την ποιότητα του ψηφιδωτού συμπεραίνουμε ότι επρόκειτο για εύπορη κοινότητα.

Η συναγωγή της Αίγινας κτίστηκε γύρω στο 300-350 μ.Χ. Οι διαστάσεις του ήταν 13,50μ X 7,60μ. Στον ανατολικό της τοίχο υπήρχε αψίδα διαμέτρου 5,5μ, όπου κατά την παράδοση φυλλάσσονταν οι κύλινδοι του Νόμου και όπου κάθονταν οι γεροντότεροι κατά τη λειτουργία. Περιμετρικά στο εσωτερικό της πιθανόν να υπήρχαν ξύλινα στασίδια. Η λειτουργία γινόταν με κατεύθυνση την ανατολή - προς την Ιερουσαλήμ.

History of the Synagogue

The presence of Jews in Greece begins, according to some written sources more than 2,000 years ago, when Alexander the Great joined the East with the West. According to the historian Strabo, there were organized Jewish communities in Greece in most of the major Greek cities since the 1st century BCE. The Apostle Paul visited and taught from 49 to 52 CE. in the synagogues of Philippi, Thessaloniki, Veroia, Athens and Corinth.

The oldest synagogue excavated in Greece is that of Delos dating back to the 1st century BC. It was discovered by the French Archaeological School in 1912-13. The Jewish character of the building was disputed.

The earliest synagogue for which there is an agreement of its Jewish identity is that of Aegina thanks to two inscriptions in Greek at the entrance to the synagogue. They are commemorating the construction of the synagogue by Theodoros Archisynagogos through donations.

It was discovered in 1829 and dates from the 4th century CE. It remained in use until the 7th century CE.

(4^{ος} – 7^{ος} μ.Χ.)

Architectural pieces that belong to a synagogue, excavated in Corinth.
Πηγή: Εβραϊκό Μουσείο της Ελλάδος

Architectural pieces that belong to a synagogue, excavated in Corinth.
Courtesy: The Jewish Museum of Greece

(c.4 CE – c.7 CE)

The Jewish community of Aegina were *Romaniotes* - a Greek-speaking community founded in antiquity, before *Sephardic* Jews fled Spain in 1492 and settled in Greece.

According to published sources, the community was involved in purple-dyeing and tanning. The mosaic style and quality point to a prosperous community.

The synagogue of Aegina was built in 300-350 CE. Its dimensions were 13,50m X 7,60m with a semi-circular apse, 5.5m in diameter, at the east end. Presumably, the apse would have housed a wooden or stone Ark to hold the Torah scrolls. According to tradition, the community elders sat in the apse facing the congregation during ceremony. The congregation most probably sat on wooden benches in the perimeter of the hall. Prayer was directed towards the east - the direction of Jerusalem.

Το Ψηφιδωτό

Οι δύο επιγραφές του ψηφιδωτού στα Ελληνικά (κατά Β. Mazur):

ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΝΕΩ[ΤΕ]ΡΟΥ ΦΡΟΝΤΙΖΟΝΤ[ΟΣ] [ΕΚ ΤΗΣ ΠΡ]Ο[Σ]ΟΔΟΥ ΤΗΣ
ΣΥΝΑΓ[ΩΓΗΣ] ΕΜΟΥΣΩΘΗ. ΕΥΛΟΓΙΑ ΠΑΣΙΝ ΤΟ[ΙΣ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕ]ΝΟΙΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΑΡΧΙΣΥΝ[ΑΓΩΓΟΣ Φ]ΡΟΝΤΙΣΑΣ ΕΤΗ ΤΕΣΣΕΡΑ
ΕΧ ΘΕΜΕΛΙΩΝ ΤΗΝ ΣΥΝΑΓ[ΩΓΗΝ] ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΑ ΠΡΟΣΟΔΕΥΘ[ΗΣΑΝ]
ΧΡΥΣΙΝΟΙ ΠΕ΄ ΚΑΙ ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΘΕΟΥ ΔΩΡΕΩΝ ΧΡΥΣΙΝΟΙ ΡΕ΄

Το ψηφιδωτό μελετήθηκε πρόσφατα από τον αρχιτέκτονα Ηλία Μεσσίνα στο πλαίσιο της έρευνας και αποτύπωσης των συναγωγών στην Ελλάδα (1993-1999) στη διδακτορική του διατριβή στο Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο. Δημοσιεύθηκε το 1997 στο *Οι Συναγωγές της Θεσσαλονίκης και Βέροιας*, Εκδόσεις Γαβριηλίδης, Αθήνα και το 2011 στο *The Synagogues of Greece*, Bloch Publishing Co. New York.

Σκαρίφημα λεπτομέρειας του ψηφιδωτού από τον αρχιτέκτονα Ηλία Μεσσίνα.
Πηγή: Αρχείο Ηλία Μεσσίνα

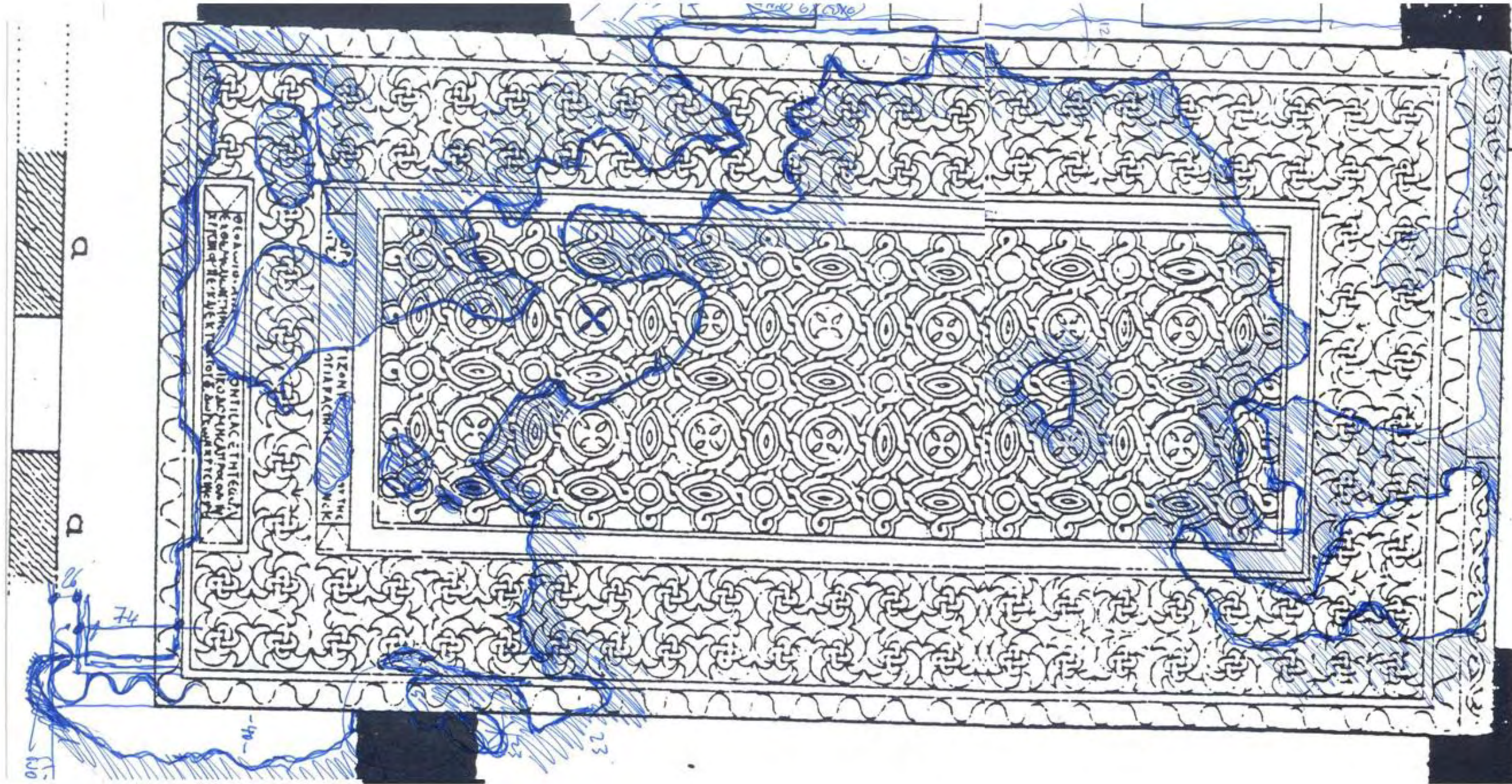
Σκαρίφημα της υπάρχουσας κατάστασης του ψηφιδωτού από τον αρχιτέκτονα Ηλία Μεσσίνα.
Πηγή: Αρχείο Ηλία Μεσσίνα

Sketch of the existing condition of the mosaic by architect Elias Messinas.
Source: Elias Messinas Archive

Λεπτομέρεια του ψηφιδωτού.
Πηγή: Αρχείο Ηλία Μεσσίνα

Detail of the mosaic.
Source: Elias Messinas Archive

The Mosaic

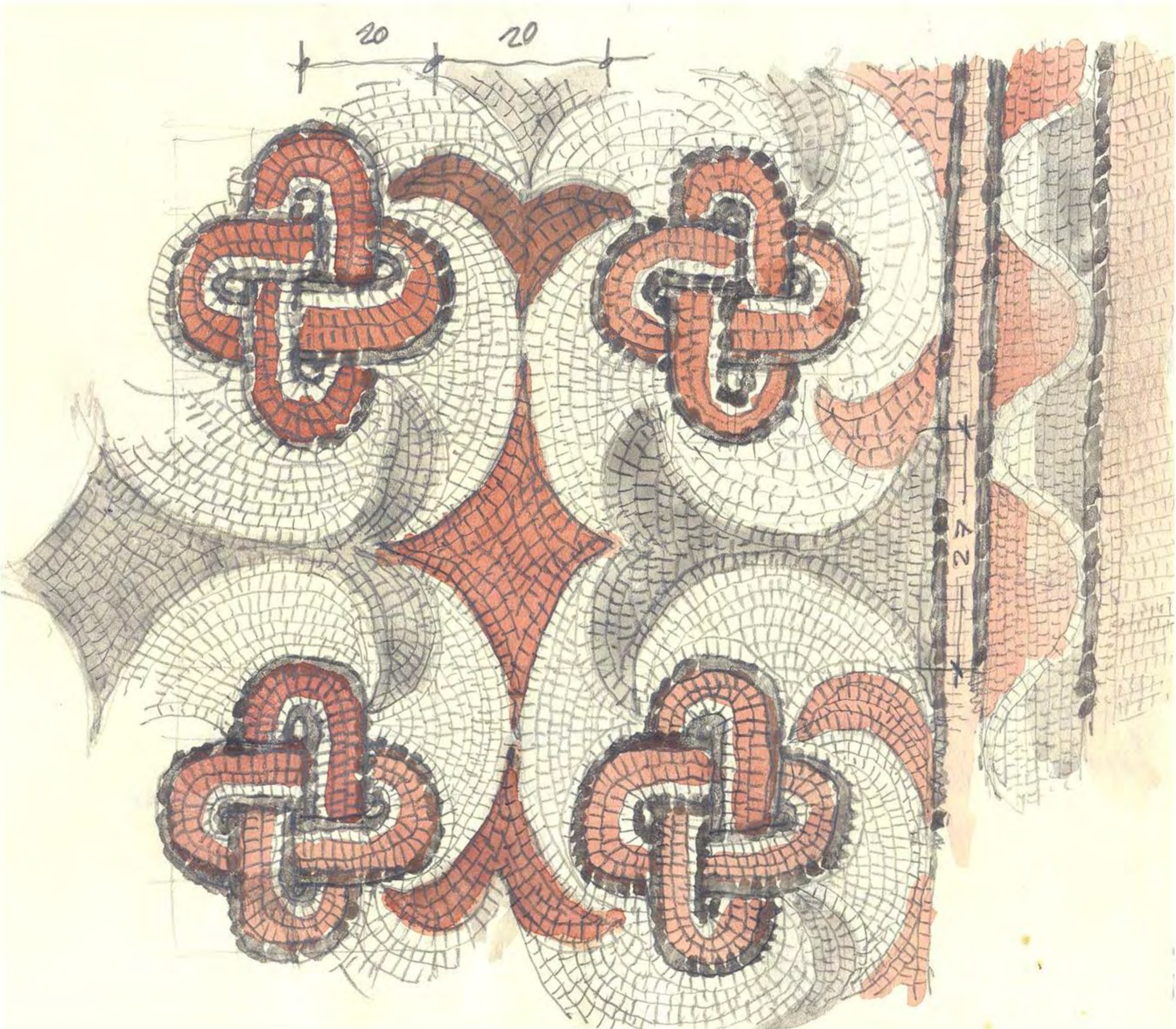
The two Greek inscriptions of the mosaic (per B. Mazur):

During the office of Theodoros the younger the mosaic was laid from revenues of the Synagogue, Blessings upon all the donors.

Theodoros, the Archysynagogos who functioned for four years, built the Synagogue from its foundation. The cost included revenues amounting to 85 gold dinars, and offerings unto God to 105 gold dinars.

The mosaic was studied recently by architect Elias Messinas within the framework of his survey and study of the synagogues of Greece (1993-1999) and his doctorate thesis at the National Polytechnic of Athens. It was published in 1997 in *The Synagogues of Salonika and Veroia*, Gavrielides Editions, Athens, and in 2011 in *The Synagogues of Greece*, Bloch Publishing Co. New York.

Sketch of mosaic detail by Elias Messinas Architect
Source: Elias Messinas Archive

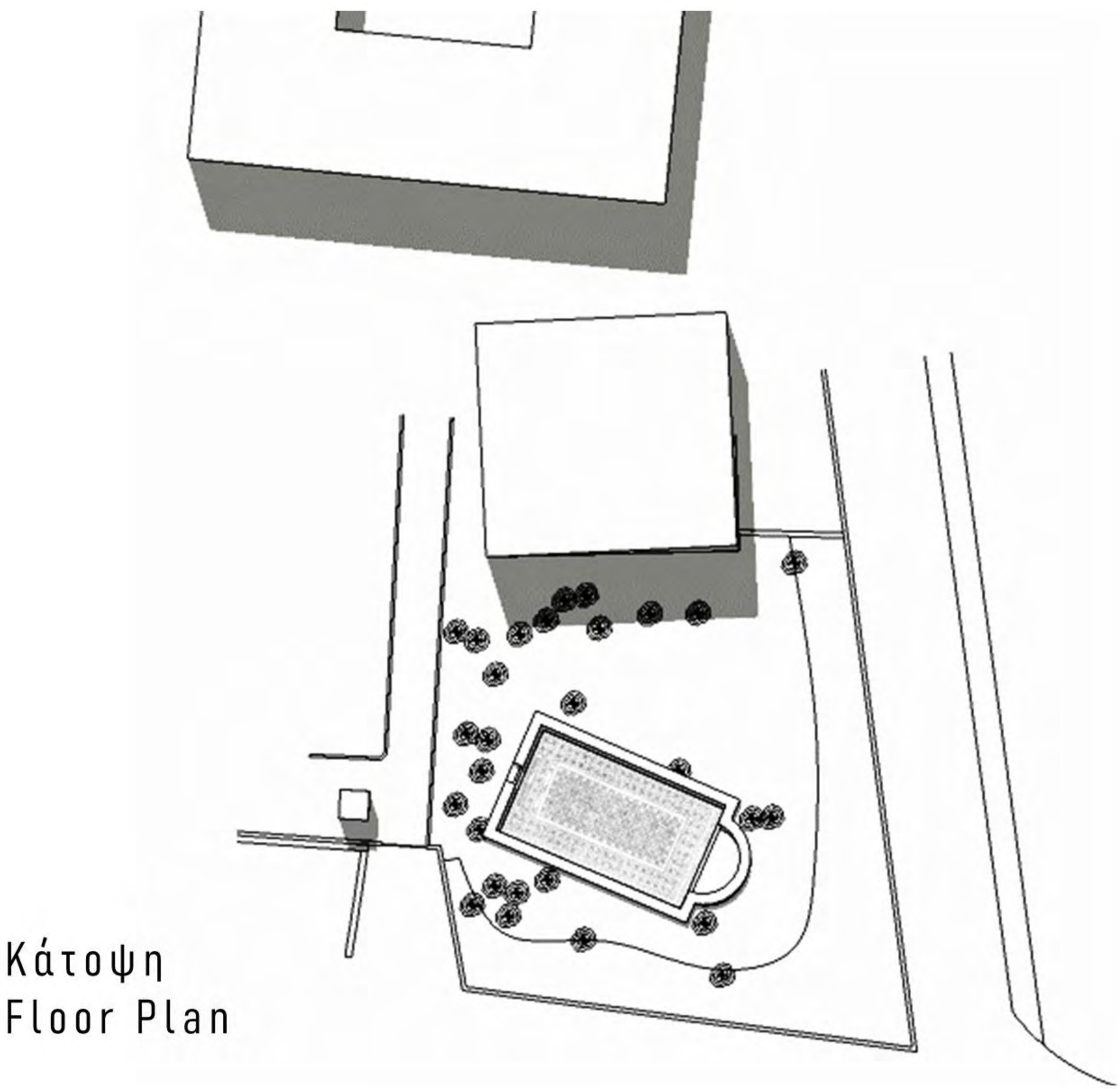
Κατάσταση Διατήρησης και Φθορές

Το ψηφιδωτό είναι κατεστραμμένο στο μεγαλύτερο μέρος του και κυρίως στο κεντρικό και νότιο τμήμα του. Παλαιότερες επεμβάσεις συντήρησης έγιναν το 1989.

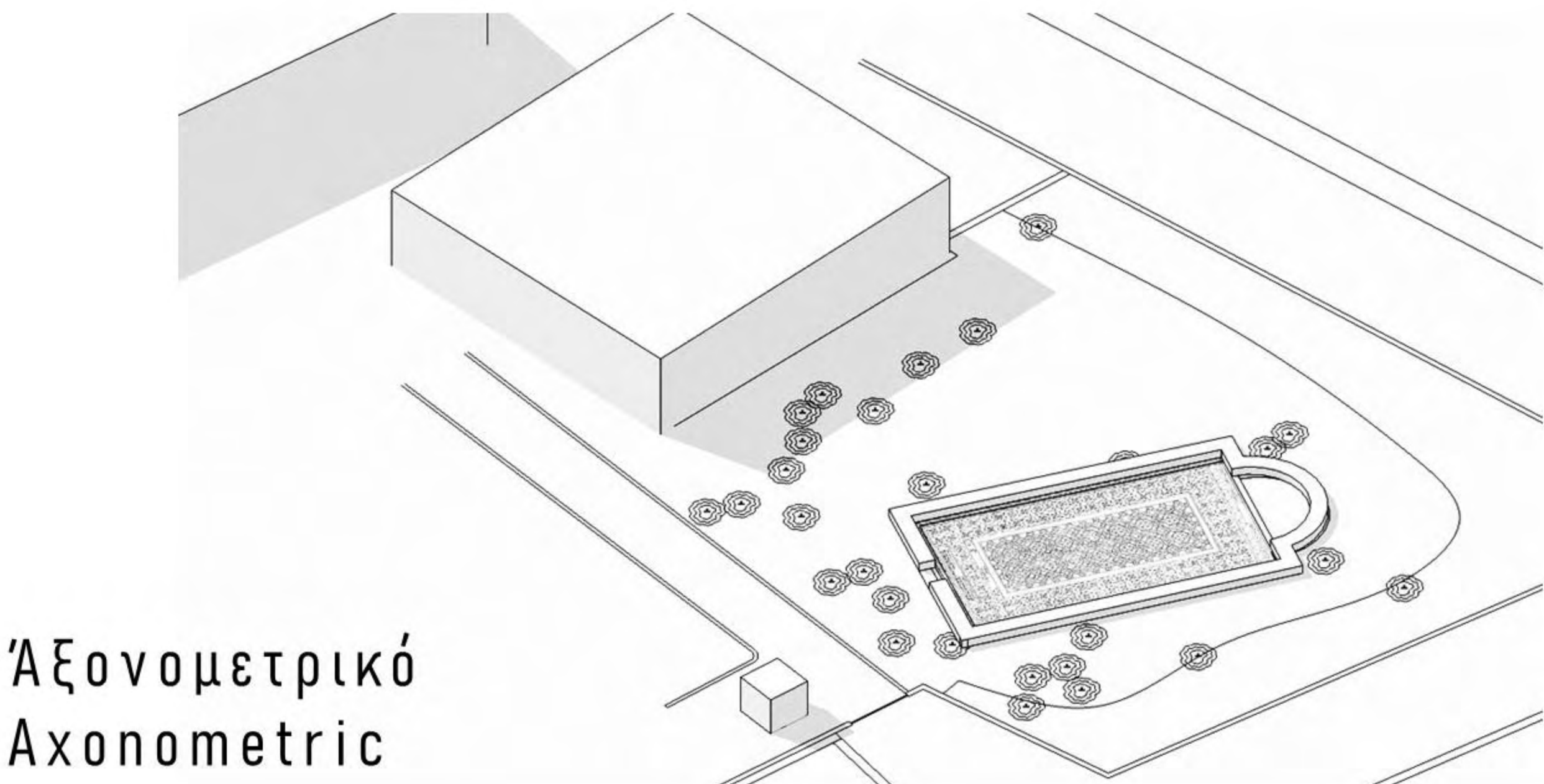
Οι φθορές που διαπιστώνονται είναι οι εξής:
Αποσάθρωση του συνδετικού υλικού και αποκόλληση ψηφίδων. Ρηγματώσεις και απομείωση της επιφάνειας των κονιαμάτων συμπλήρωσης στις περιοχές των απωλειών. Φθορά των περιμετρικών κονιαμάτων συγκράτησης. Ανάπτυξη βιολογικών παραγόντων και επικαθίσεις φερτών υλικών. Περίσσια κονιάματος πλήρωσης στους αρμούς και κάλυψη ψηφίδων.

Η κατάσταση διατήρησης του ψηφιδωτού επιδεινώνεται από την γειτνίαση του με την θάλασσα και την έκθεσή του στις περιβαλλοντικές συνθήκες. Η δράση του νερού σε συνδυασμό με την δράση των διαλυτών αλάτων, που ανάλογα με την θερμοκρασία του περιβάλλοντος ανακρυσταλλώνονται συνεχώς σε διαφορετικές φάσεις, αποτελεί την κύρια αιτία φθοράς. Σημαντικός παράγοντας φθοράς είναι και η έκθεση του ψηφιδωτού στο εξωτερικό περιβάλλον, λόγω της διάβρωσης που προκαλείται από την συσσώρευση φερτών υλικών που σε συνδυασμό με την υγρασία και το μικροκλίμα της περιοχής ευνοούν την ανάπτυξη βιολογικών ρύπων (όπως λειχήνες βρύα και μύκητες).

Οι εργασίες που προγραμματίζονται αποσκοπούν στην αποκατάσταση των φθορών του ψηφιδωτού δαπέδου και στην προστασία του.

Κάτοψη
Floor Plan

Άξονομετρικό
Axonometric

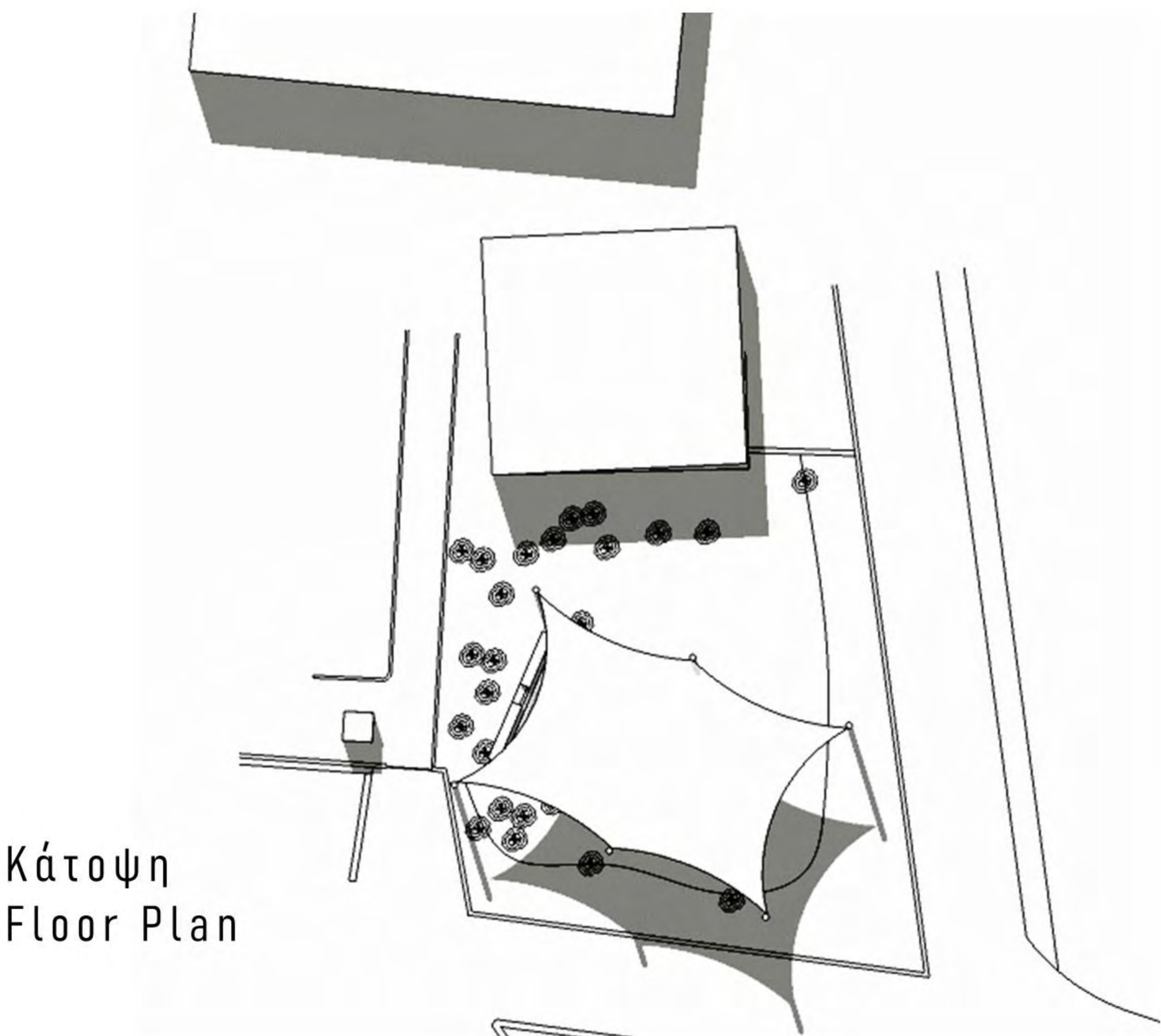
Maintenance Condition and Damage

The mosaic is mostly damaged and mainly in its central and southern parts. Maintenance operations were carried out in 1989.

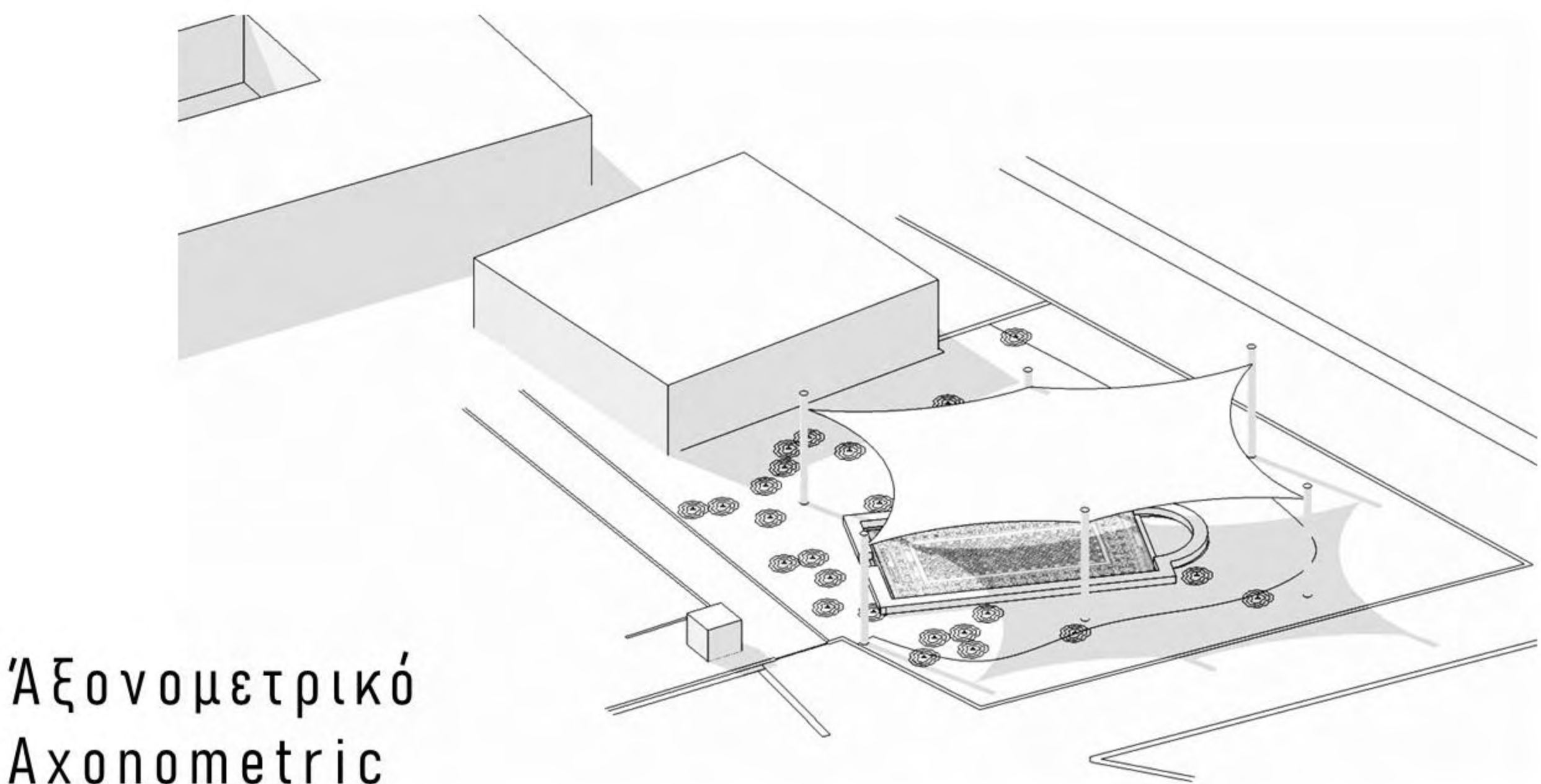
The damages found are:
Disassembly of binder and removal of mosaics. Cracks and impairment of the surface of the filling mortars in the damaged areas. Wear of perimeter retaining mortars. Development of biological agents and sedimentation of bearing materials. Excess mortar filling in joints and cover of mosaic.

The conservation status of the mosaic is exacerbated by its proximity to the sea and its exposure to environmental conditions. The action of water in combination with the action of soluble salts, which, depending on the ambient temperature, are constantly recrystallized in different phases, is the main cause of deterioration. Exposure of the mosaic to the external environment is also an important factor of deterioration due to the erosion caused by the accumulation of loose materials which in combination with the humidity and the microclimate of the area favor the development of biological pollutants (such as lichen, moss and fungi).

The planned works aim to repair the damage to the mosaic floor and to protect it.

Κάτοψη
Floor Plan

Άξονομετρικό
Axonometric

Σχέδια προμελέτης από τον
αρχιτέκτονα Ηλία Μεσσίνα.

Preliminary renderings by
architect Elias Messinas.

Μια Ανθρώπινη Ιστορία (δεκαετία 1930)

Το ψηφιδωτό κρύβει πολλά μυστικά. Ελάχιστα γνωρίζουμε για την εβραϊκή κοινότητα που ίδρυσε τη συναγωγή και που προσευχόταν εκεί για πολλούς αιώνες. Στη συνέχεια, η κοινότητα μαζί με τον υπόλοιπο πληθυσμό του νησιού έφυγαν και εγκαταστάθηκαν στην Παλαιοχώρα για να αποφύγουν τις επιδρομές των πειρατών. Εκεί, κατά τα γραφόμενα, ίδρυσαν συναγωγή, αλλά δεν έχουμε κανένα στοιχείο της. Στη συνέχεια τα ίχνη της κοινότητας χάνονται.

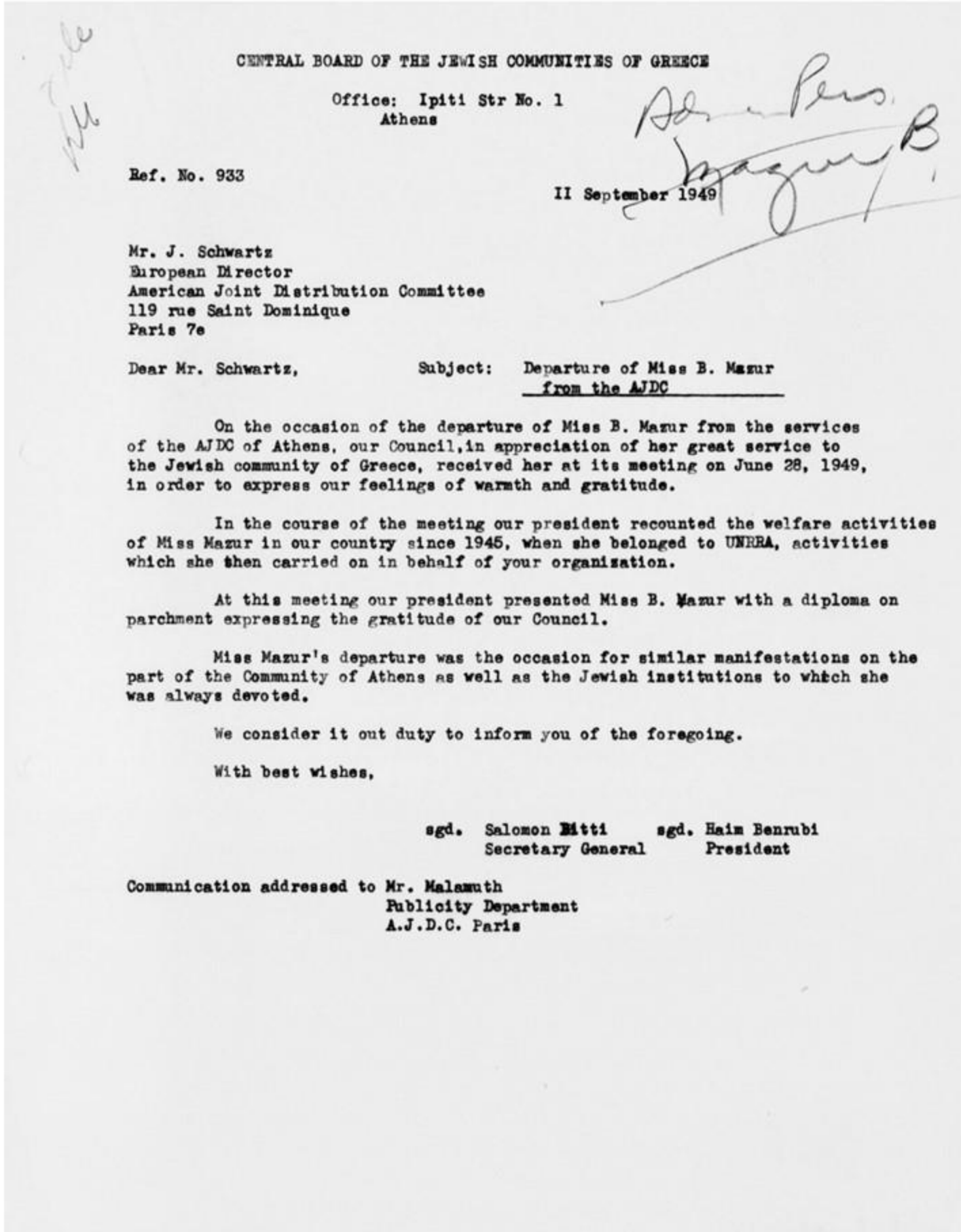
Στη νεώτερη ιστορία ανακαλύπτουμε άλλη μια ανθρώπινη ιστορία για τους αρχαιολόγους που αποτύπωσαν και μελέτησαν το ψηφιδωτό δάπεδο της συναγωγής στην αρχική του θέση: ο γερμανός αρχαιολόγος Franz Gabriel Welter (1890-1954) και η αμερικανή αρχαιολόγος Belle D. Mazur.

Ο Franz Gabriel Welter γερμανός κλασσικός αρχαιολόγος που γεννήθηκε στις 16 Μαΐου 1890 στο Metz και πέθανε στις 2 Αυγούστου 1954 στην Αθήνα. Γεννήθηκε στη Λωρραίνη και σπούδασε στα γερμανικά πανεπιστήμια του Στρασβούργου στον Franz Winter, στη Λειψία στο Franz Studniczka και για ένα σύντομο χρονικό διάστημα στη Ρώμη. Το φθινόπωρο μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ο Welter ήρθε στην Αθήνα, όταν το Τμήμα του Γερμανικού Αρχαιολογικού Ινστιτούτου στην Αθήνα άνοιξε και πάλι μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Σε αυτό το διάστημα εργάστηκε ως «εθελοντής βοηθός» και από το 1927 ως το 1937 ήταν επικεφαλής αρχαιολόγων, οι οποίοι πραγματοποιούσαν αρχαιολογικές σπουδές και ανασκαφές. Ο Welter μελέτησε το ψηφιδωτό της συναγωγής στην Αίγινα το 1932.

Η Belle Mazur, κατά πάσα πιθανότητα από οικογένεια με ρίζες στην Πολωνία, ήταν αρχαιολόγος που ταξίδεψε στην Ελλάδα στις αρχές της δεκαετίας του '30. Με την καθοδήγηση του Welter, η Mazur συνέχισε την ανασκαφή του ψηφιδωτού αποκαλύπτοντας την αψίδα στον ανατολικό τοίχο και παλαιότερες φάσεις της συναγωγής. Το 1935 δημοσίευσε σπουδή για το ψηφιδωτό της Αίγινας και την εβραϊκή παρουσία στην Ελλάδα από την αρχαιότητα. Στη συνέχεια υπηρέτησε στην UNRRA μέχρι το 1945 και ως εκπρόσωπος της American Joint Distribution Committee (AJDC) στην Ελλάδα στο γραφείο στην Αθήνα μέχρι το 1949.

Η οργάνωση AJDC που ιδρύθηκε το 1914 από Εβραίους φιλανθρώπους είχε στόχο να βοηθήσει Εβραίους σε όλο τον κόσμο. Ο ρόλος της στη μεταπολεμική Ελλάδα ήταν ουσιαστικός καθώς βόηθησε με χρηματική ενίσχυση και χαμηλότοκα δάνεια τις εβραϊκές κοινότητες να επαναλειτουργήσουν και τους επιζώντες του Ολοκαυτώματος να επανιδρύσουν την οικονομική και εμπορική τους δραστηριότητα.

Ο Welter και η Mazur ήταν οι τελευταίοι αρχαιολόγοι που μελέτησαν το ψηφιδωτό στην αρχική του θέση τη δεκαετία του '30.

Επιστολή σχετικά με την αναχώρηση της B. Mazur από την AJDC τον Σεπτέμβριο 1949.
Πηγή: Αρχείο JDC αριθ. 972518

Letter regarding the departure of B. Mazur from AJDC in September 1949,
Source: JDC Archive item number 972518

A Human Story (1930s)

The mosaic hides many secrets. Little is known about the Jewish community that built the synagogue and prayed in it for many centuries. The community and the rest of the island then left and settled in Paleochora to avoid pirates' raids. There, according to published sources, they established a synagogue, but we have no evidence. Then the traces of the community are lost.

In modern history, we discover another human history for the archaeologists who surveyed and studied the mosaic floor of the synagogue in its original location: the German archaeologist Franz Gabriel Welter (1890-1954) and the American archaeologist Belle D. Mazur.

Franz Gabriel Welter, a German classical archaeologist was born on May 16, 1890 in Metz and died on August 2, 1954 in Athens. He was born in Lorraine and studied at the German Universities of Strasbourg at Franz Winter, in Leipzig at Franz Studniczka, and also briefly in Rome. In the autumn after World War I, Welter went to Athens to volunteer at the Athens Department of the German Archaeological Institute which reopened after World War I. There over the years, he worked as 'voluntary assistant', and from 1927 to 1937 he was in charge of archaeologists undertaking archaeological studies and excavations – such as Mazur. Welter studied the mosaic floor of the synagogue in Aegina in 1932.

Belle Mazur, from a family with Polish roots, was an archaeologist who traveled to Greece in the early 1930s. Under the guidance of Welter, she further excavated the synagogue and revealed the apse on the eastern wall and earlier phases under the mosaic. In 1935 she published a study on the synagogue of Aegina and the Jewish presence in Greece since antiquity. Later Mazur served in UNRRA until 1945 and was then a representative of the American Joint Distribution Committee (AJDC) in Greece office in Athens until 1949.

The AJDC, founded in 1914 by American Jewish philanthropists, assisted Jews around the world. Its role in post-war Greece was essential as it assisted the Jewish communities to re-establish and Holocaust survivors to re-start their business and commercial activity with financial support and low-interest loans.

Welter and Mazur were the last archaeologists to survey the mosaic in its original location in the 1930s.

Credits

Την έκθεση επιμελήθηκαν:

Δρ. Ηλίας Μεσσίνας, γεννημένος στην Αθήνα, είναι αρχιτέκτονας απόφοιτος του Γέιλ, με πτυχίο από την Ακαδημία Bezalel και διδακτορικό από το Εθνικό Μετσόβειο Πολυτεχνείο πάνω στην ιστορία και την αρχιτεκτονική των συναγωγών της Ελλάδας. Ο Ηλίας περνάει τα καλοκαίρια στην Αίγινα, όπου έχει σχεδιάσει και ορισμένες ιδιωτικές κατοικίες και προωθεί οικολογικές πρωτοβουλίες. Μεταξύ άλλων ο Ηλίας βοήθησε να ξεκινήσει στην Αίγινα πρόγραμμα ανακύκλωσης απορριμμάτων με τον Δήμο Αίγινας και κρατούσε για μερικά χρόνια την περιβαλλοντική στήλη των *Νέων του Σαρωνικού*. Ο Ηλίας και η ομάδα του ήταν οι αρχιτέκτονες της πρόσφατης ανακαίνισης των συναγωγών Μοναστηριώτων και Γιαντ Λέζικαρον στη Θεσσαλονίκη, της συναγωγής Γιάβανιμ στα Τρίκαλα και της ολοκληρωμένης μελέτης της συναγωγής στη Βέροια που επιχορηγήθηκε από το Getty Grant Program. Τα βιβλία του Ηλία *Οι Συναγωγές της Θεσσαλονίκης και της Βέροιας* και *Οι Συναγωγές της Ελλάδας* εκδόθηκαν από τις εκδόσεις Γαβριηλίδης (Αθήνα) και Bloch Publishing Co. (Νέα Υόρκη) αντίστοιχα.

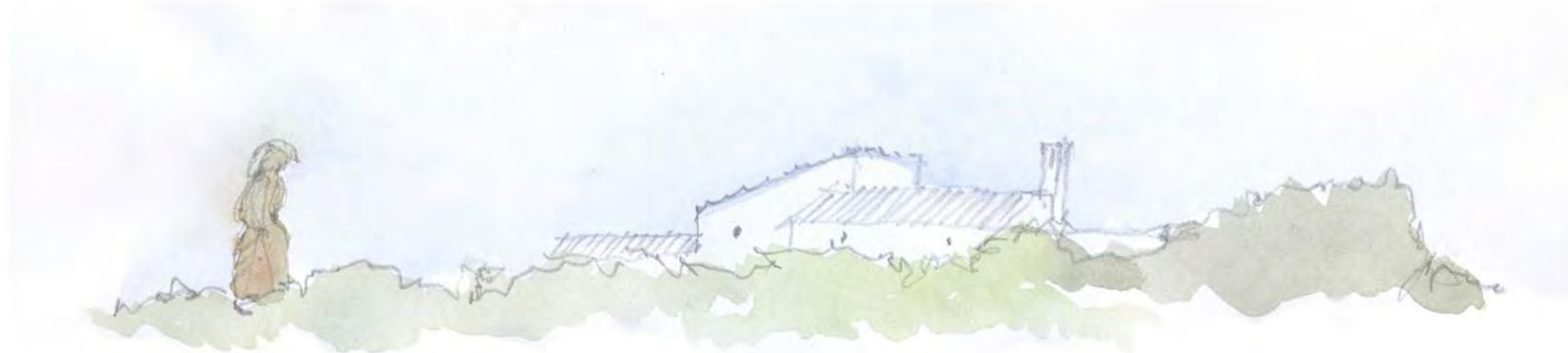

Υβέτ Ναχμία Μεσσίνα γεννημένη στην Αθήνα, η Υβέτ περνάει τα καλοκαίρια στην Αίγινα από την παιδική της ηλικία. Η Υβέτ έχει μεταπτυχιακές σπουδές στον Εβραϊκό Πολιτισμό από το Εβραϊκό Πανεπιστήμιο της Ιερουσαλήμ, γράφει στο ιστολόγιό της *Από την Ιερουσαλήμ με Αγάπη*. Η Υβέτ εργάστηκε μεταξύ άλλων στον τομέα διεθνών σχέσεων στο Εβραϊκό Μουσείο της Ελλάδας, στο Μουσείο του Ισραήλ και στο Yad Vashem. Η Υβέτ συντονίζει την ομάδα φίλων του ψηφιδωτού της Αίγινας, που χάρις στην υποστήριξή τους πραγματοποιήθηκε η έκθεση.

Σε συνεργασία με την **Εφορεία Αρχαιοτήτων Πειραιά και Νήσων του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού**.

The exhibition was curated by:

Dr. Elias Messinas, born in Athens, is a Yale-educated architect, with a degree from Bezalel Academy and a Ph.D. from the National Technical University of Athens on the history and architecture of the synagogues of Greece. Elias spends his summers in Aegina, where he also designed a number of private houses and promotes environmental activity. For example, Elias was instrumental in initiating a waste recycling program in Aegina with the Municipality and wrote in the environment column of the *Saronic News* for several years. Elias and his team were the architects of the renovation of the Monastirioton and Yad Lezikaron synagogues in Thessaloniki, the Yavanim synagogue in Trikala, and of a comprehensive study of the synagogue in Veroia funded by a grant from the Getty Grant Program. Elias' books *The Synagogues of Salonika and Veroia* and *The Synagogues of Greece* were published by Gavrielides Editions (Athens) and Bloch Publishing Co. (New York) respectively.

Yvette Nahmia Messinas born in Athens, Yvette spends the summers in Aegina since childhood. Yvette holds a Masters in Jewish Civilization from the Hebrew University of Jerusalem and blogs in the Jerusalem Post and in her blog *From Jerusalem with Love*. Yvette has held positions, including in international relations at the Jewish Museum of Greece, the Israel Museum and Yad Vashem. Yvette is coordinating the group of friends of the mosaic of Aegina. Thanks to their support the exhibition was made possible.

In co-operation with **The Eforate of Antiquities of Piraeus and the Islands of the Ministry of Culture and Sports**.

Σκίτσα από τοποθεσίες στην Αίγινα του αρχιτέκτονα Ηλία Μεσσίνα.
Πηγή: Αρχείο Ηλία Μεσσίνα

Sketches of sites in Aegina by architect Elias Messinas.
Source: Elias Messinas Archive